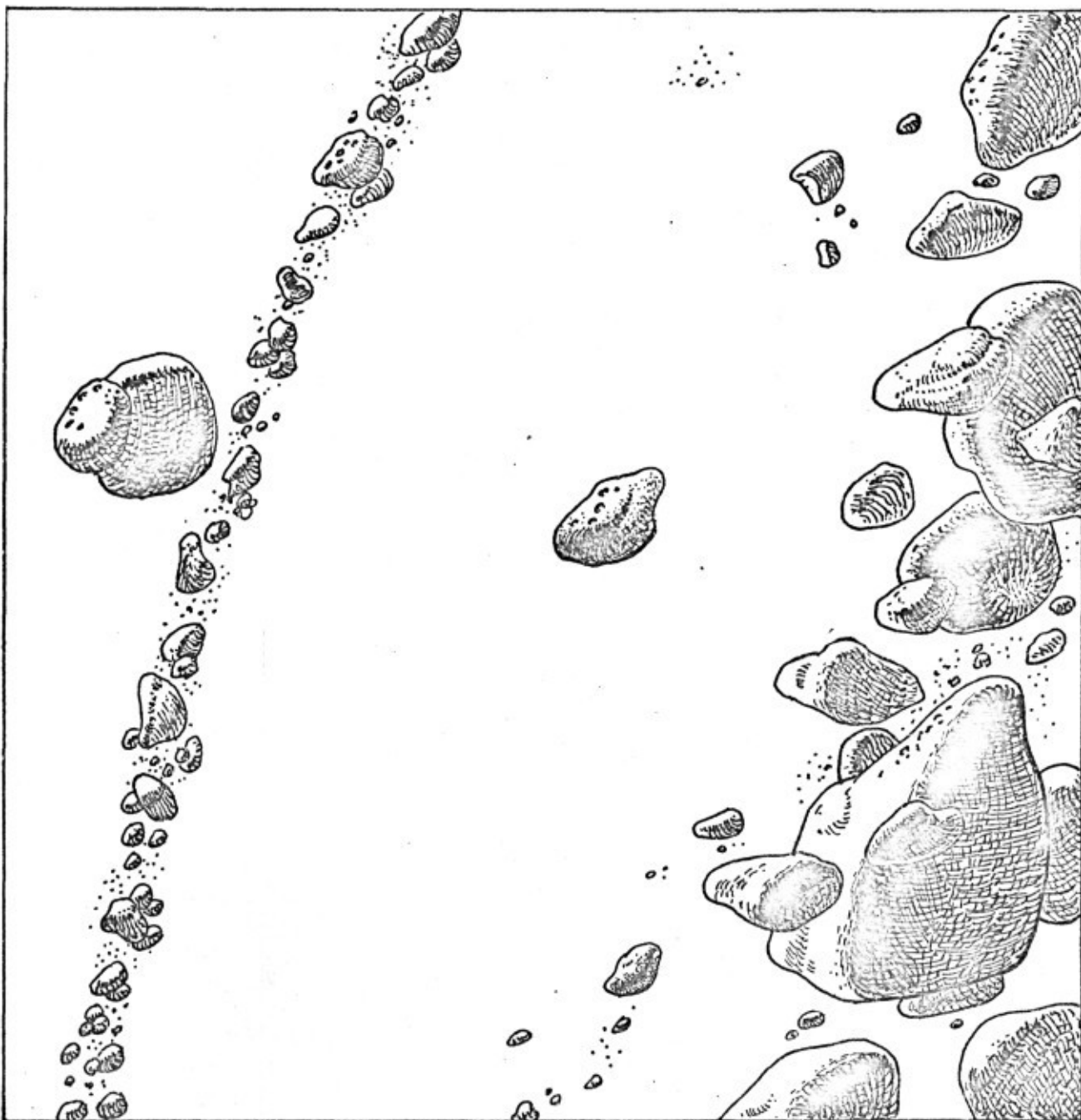

Flor de card

SANT LLORENÇ DES CARDASSAR

maig de 1981

El temps i l'espai són realitats que suren i que nosaltres podem, tan sols, intuir. BERGSON.

salutació

A MADR FRANCESCA DE SO'N VIOLÍ, en els seus "cent anys"

Fa cent anys que vàreu néixer;
vos fa festa nostra gent,
Saps que són de molts! Són cent!
Això sí que se diu créixer!

Com una esbelta palmera,
forta i àgil, heu crescut.
Heu conservat sa salut
tot un segle! Casi una era!

Mil vuit-cents vuitanta-u:
any d'es vostre naixement,
i an es cent sou, feliçment:
mil nou-cents vuitanta-u.

Era p'es maig, dia nou,
dins una casa pagesa,
pels pares molt ben atesa;
venguéreu sense denou.

Batiada a Sant Llorènç,
que aquí encara no batiaven,
dia en què tots s'alegraven;
fou vostre cristià començ.

Féreu aquí els primers anys
saltant i jugant de nina,
vos ne recordau, padrina?
per tots els nostres parany.

Coneixeu tots els indrets
d'aquest terme; ses camades,
es racons, ses encontrades,
ses cases i els lloquets.

Sa nostra església estimada
un dia la véreu néixer
i amb vós l'heu vista créixer
acabada i abillada.

Éreu jove, etxerevida;
En Toni vos va estimar
i vós donàreu sa mà,
espòs i esposa per vida.

Molts anys visquéreu plegats,
fins que un dia us va deixar
vostre espòs i se'n va anar
al lloc dels predestinats.

Vós quedàreu a la terra
voltada dels vostres fills;
heu sortejat els perills
fins al cim de l'alta serra.

Qualque soscaire heu tengut;
caiguéreu, vos malmenàreu
però prest vos aixecàreu
i s'umor mai heu perdut.

Es cap el teniu ben clar
a molts de joves guanyau;
totes ses coses mirau
com de dalt es campanar.

Amunt vos heu enfilat,
abaix tot ho veis petit;
volau cap a l'Infinit.
Prop del Cel heu arribat.

Com que sou bona cristiana
no us aturau de resar,
i de a Jesús demanar
per sa vostra gent païsana.

Heu passat molts de rosaris,
corones mil heu trenat,
oracions que han volat
cap al Cel com blancs canaris.

Gràcies avui vos donam
en nom de tots els cristians;
que amb so rosari en ses mans
seguiguen, vos demanam.

Vós sou tota una madona.
Deu fills són vostra corona,
regalo que Déu vos dona,
sou mare fecunda i bona.

Fills i parents vos estimen
i vos honren a porffidia
i avui curull d'alegria
contents vos acaricien.

Avui tots mos alegram,
vos donam s'enhorabona,
i que sempre estigueu bona!
Molts d'anys! Vos felicitam.

Un bisbe amb noltros tenim
per solemnitzar sa festa.
Vaja una diada aquesta!
Quin goig més fondo sentim!

Sou honor de Son Carrió.
Vós el feis més bo i més sà.
Oh que hi fa de bon estar
amb gent forta d'avior!

D'es nostre poble, madona
Francesca de So'n Violí,
els cents anys, joiells d'or fi,
vos fan sa "primera dona".

- FI -

Gabriel Frontera

ELECTRODOMESTICS
I
FONTANERIA

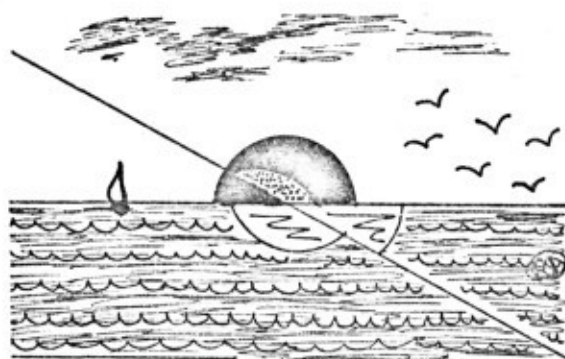
ORDINAS - FEBRER

Major, 22 - T. 569100

**banco español de crédito
BANESTO**

LA MAYOR EMPRESA BANCARIA
DE ESPAÑA, A SU SERVICIO.

una xerradeta amb...

Ara que ja comença a fer calor i ets al.lots preparen ets exàmens finals, alguns d'ells ja pensen en es campaments d'estiu; és per això que noltros s'altre dia vàrem anar a fer sa vetla da a Ca'n Guillem de Sa Bagura, que és es qui ha duit a terme es campaments que tots aquests anys passats s'han fet, i amb ell vàrem parlar una mica. Quan sa "cassette" s'amolla començam es qüestionari:

-Guillem, quin any vàreu Començar a fer campaments i amb quin motiu?

-P'es desembre del 71 es va inaugurar es Club Card, i entre altres idees, una de ses activitats pensades era sa de fer campaments, i així vàrem començar per s'estiu del 72. Enguany farà,

CARD INFANTIL

per lo tant, nou anys.

-Esteieu preparats es qui vàreu començar? Quants éreu?

-Lògicament no hi havia gent amb experiència a nivell de campaments dins es poble, conseqüentment això va implicar casi casi que haguéssim de demanar an es pares que per favor mos deixassin s'al.lot.

Vàrem partir tres monitors i mig -dic mig perquè només hi va ser un parell de dies, per lo tant vàrem ésser bàsicament En Toni d'es Taller, En Tomàs i jo. Ja vos podeu imaginar com varen ésser aquells campaments, sen se una mica d'experiència!. Jo havia acabat magisteri, En Toni devia estudiar medicina i En Tomàs encara estudiava COU. Aquells eren uns campaments que no fèiem res, simplement anàvem allà, montàvem ses tendes, anàvem a passejar, fèiem taules de gimnàsia... Eren uns campaments més bé disciplinaris, tipo OJE, que al cap i a la fi noltros érem fills de la OJE. En Toni d'es Taller havíem anat a campaments de la OJE.

-A partir d'aquí, ¿mos podries fer una breu història de lo que han estat es campaments fins ara?

-Com deia abans, vàrem començar a s'estiu del 72, que es va fer a s'Hospitalet, que va ser quan va venir aquí En Jaume Lliteras de vicari. A partir de llavors ell va entrar poc més o manco, o va jugar en es joc d'es Club, per dir-ho de qualque manera. Preparava activitats i totes aquestes coses i era membre d'es Club, actiu, i també anava de campaments.

S'any que va venir davant també el vàrem fer a s'Hospitalet. Aquest any ja va venir en Jaume Lliteras i sa gent que se va relacionar amb ell, es a dir, sa gent que anava més per sa Parròquia a fer de catequistes...

L'any 75 se va fer an es Port de Felanitx, que va ser aquell campament en què vàrem haver de fer tres o quatre tandes i va ser quan de fet es va produir es "xap". Després d'aquest xap se varen fer dos campaments: per una banda hi havia es de la Parròquia i per s'altra es d'es Centre d'Esplai. En aquest darrer era on estava jo. A partir d'aquí aquest campament se'n va anar per un camí més pedagògic: hi havia un centre d'intèrès i totes ses activitats voltaven a l'entorn d'ell. Va ser en aquest campament quan Vàrem posar en pràctica tots es coneixement adquirits a un curs de monitors que havíem fet amb uns catalans. Aquest campament és es ja famós i entranyable de Sa Barca Trencada, que quan vàrem partir sa bfem fil per randa lo que havíem de fer i casi casi com mos sortiria, i realment allò va sortir una meravella en quant a planificació, deixant de banda ets objectius que mos havíem plantejats.

Després de Sa Barca Trencada vàrem seguir sa mateixa línia de campament fins ara. Algunes vegades ha sortit millor i altres pitjor.

Aleshores en Jaume Lliteras se'n va anar i s'altre grup se va aturar l'any 79, un any després d'haver vengut en Ramon aquí. Després del 79 s'altre grup no ha tornat fer campaments, ja que en Ramon i Don Joan se varen plantejar que la cosa era fotuda, perquè uns i altres, dins un poble com Sant Llorenç, estàvem marcats. L'any passat se varen tornar fer es campaments tots junts, és a dir, la Parròquia i es Centre d'Esplai, a gafant com a nom es de Card Infantil...

-De l'any 72 fins ara, ¿hi ha hagut cap any que no s'hagui fet campament?

-Si. L'any 74 record que se va convocar un campament a Menorca que no se va dur a terme, perquè només s'hi varen apuntar tres persones. Sa cosa a nava ala baixa.

-Abans xerraves que hi havia hagut un "xap". ¿Podries explicar ses raons perquè se va produir?

-Això s'ria molt llarg d'explicar. Bé, com ja he dit va ser després d'es

.../...

campament d'es Port de Felanitx, i s'excusa va ser un festival a Palma, en el qual jo vaig quedar totsol amb sos al.lots dormits en es campament. No em va sobre gens de greu perquè jo mateix me vaig oferir, però a una reunió després d'es campament vaig dir que no era pla anar a un campament i anar-se'n a un festival per dormir-se a les tres o a les quatre de sa nit, no p'es simple fet d'anar-se'n sinó perquè l'endemà no estàs per fer cap activitat, que és lo que va passar l'any passat amb sa festa mediterrània, que allà se varen dormir es qui hi anaren! Jo, per exemple, he anat a noces en temps de campaments i m'hi he dormit, i és que es costé una certa capacitat d'aguant i aquesta capacitat s'ha de respectar. Ses altres raons varen esser que noltros, és a dir, tres o quatre, vàrem anar a un curset que organitzava s'escola d'Esplai de Palma i qué ho feien uns catalans de s'Escola d'Esplai de Barcelona, que era una gent molt experimentada, amb molta base, i mos varen fer un curs bastant profund. Aquest curs va ser durant tot l'any, mentre que ets altres hi varen anar per Pàsqua a fer un curset intensiu, però ho feia una gent de Palma, que era bastant fluixa, és a dir, que sa preparació que donaven era molt fluixa (An això ho sé perquè vaig anar a tots dos), i clar, noltros érem molt radicals i es nostre camí anava per una línia bàsicament pedagògica. Però això ho hauríem de parlar amb en Jaume Lliteras, que era es cap fort, ja que hi ha molt per xerrar, perquè ell era d'una tendència i jo era de s'altre.

-Recordes alguna anècdota que t'ha passada referent an aquest xap?

-Record que l'any passat s'altre vaig anar a fer classe de mallorquí a s'escola, i jo veia que hi havia cursos que ja m'esperaven un tant així "meiam que passarà", perquè era gent que havia anat a s'altre campament. Jo hi vaig notar perfectament una diferència que encara dura, i se va crear un ambient dolent. A lo millor havia de passar així... No ho sé.

-Enguany ja teniu pensat on s'han de fer es campaments?

-Hi ha una idea que és a Sant Josep, per una sèrie de raons: Pareix que a la mar sa gent no hi té tanta por com a Son Serra de Marina, que és allà on se va fer l'any passat. Hi ha més aïllament, jo an això li don sa seva importància, i també podríem conseguir que sa madona de ses cases d'allà mos fes es dinar, lo que seria un altre problema solucionat, vist que anam curts de monitors.

P'ets al.lots més grans està previst -si surt bé sa cosa- anar una setmana a Menorca, en pla de fer un campament volant.

-Trobes que hi ha gent preparada per anar a fer de monitors?

-Sa tasca educativa que se pugui desenvolupar en un campament d'estiu sempre està condicionada per diversos elements, clar, com que és una cosa inestable... Si això fos una cosa amb un sou, sa gent, p'es compte que li té se prepararia, faria feina an aquest aspecte, però com que és una cosa inestable que fa perquè li agrada, sa preparació sempre és dèbil, vull dir, vulguis no vulguis, fan falta tècniques, fan falta coses que sa gent no se preocupa d'adquirir, perquè sap, al manco inconscientment, que d'aquí a tres o quatre anys, an això no ho farà, i llavors dic: "Perquè he de cremar tantes hores, si no ho he de fer servir per a res?". Sa gent se cansa o se'n va perquè se posa a festejar, o troba que això no li diu res, o té feina, o lo qui sigui. Sa gent és molt inestable. Clar, amb aquesta inestabilitat de sa gent no pots dur una tasca a consciència de lo que hauria d'esser s'educació d'es temps lliure. Això són es factors que jo crec que a s'entorn d'es quals gravita tota sa problemàtica d'es campaments.

-¿Hi ha gent interessada en anar a fer de monitors per aquest estiu?

-L'any passat va ser una explosió de tota una gentada nova que va començar a fer campaments, que va ser en Jeroni, na Joana, en Rafel, na Maria, na Caterina Roig, n'Aina Maria... i enguany pareix que aquesta explosió de gent nova continua, gent que l'any passat va venir i que enguany per motius de feina, sobretot, a lo millor ho té insegur, es reemplaçada per una altra gent nova. Pareix que enguany hi haurà molts de monitors.

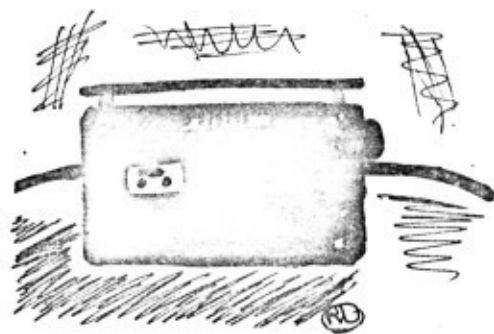
-A què dius molts de monitors?

-Un campament se fa a monitor per deu al.lots. Noltros, si som trenta al.lots, amb aquesta proporció hauríem d'esser tres monitors i a lo millor serem set o vuit, o sia, molts de monitors per a'ts al.lots que tenim, que solen esser una quarantena.

-Que opines de sa participació d'es pares en quant an es campament?

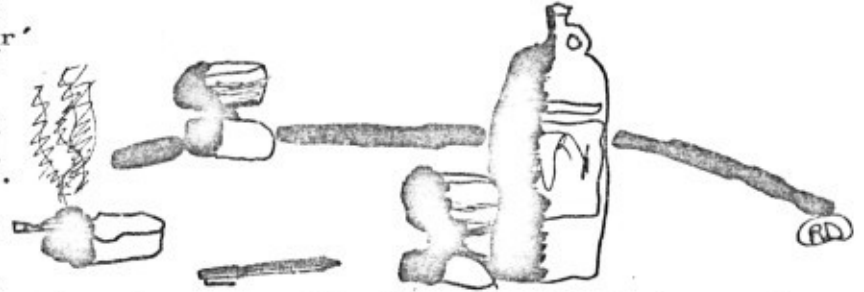
-Hi ha que dir una cosa, i és que moltes vegades xerram malament d'es nostre poble, i en certa manera no sé qui és que me va dir que era una mané

.../...

.../...

ra d'estimar es poble, ara, d'una de ses coses que realment podem estar gojosos, és de sa participació d'es pares a ses tasques d'es campament, cosa que es centres d'Esplai en molts d'anys de funcionament no ho han conseguit; és una cosa que a lo millor trescaríem tota Mallorca i no ho trobaríem dins altre grup. Ho dic per què n'he parlat amb al tra gent d'altres grups. No hi ha altre grup que hi hagi sa participació directe d'es pares que hi ha a Sant

Llorenç, clar que a aquesta, algunes vegades l'hem haguda de forçar. Crec que sa participació que hi ha a Sant Llorenç, estic segur, m'atreviria a firmar que no és a altre centre d'esplai de Mallorca.

-Ja per acabar, ¿voldries afegir res més?

-Es campament no és una tasca individual, és una feina col·lectiva, hi ha d'haver un equip de persones que s'han de conjuntar. Si aquest equip se consegueix tens mig campament fet.

Sa xerrada continuà per altres paranyes després d'haver apagat sa "cassette", i sols ens queda desitjar un bon campament a tots ets al.lots i monitors que enguany hi vagin. Gràcies per tot.

ALJUB

democràcia, sí!

La democràcia a Espanya ha tengut i té, no mos enganyem, molts d'enemics, però crec que l'enemic principal que ha tengut han estat es governs que aqueixa mateixa democràcia mos ha duit.

A mi em seria molt difícil ensenyar a pescar a una persona per una raó molt senzilla: que jo no he pescat mai un peix.

Crec que aquí ha passat que mos han vulgut dur la democràcia unes persones que tan sols sabien llegir o posar-sa damunt la paraula democràcia, com si això bastàs per esser demòcrates.

L'Unió de Centre Democràtic; mirau que ja fa un parell d'anys que existeix -crec que un parell més dels que li queden de vida- idò encara no tenc massa clar el què pugui esser. D'unió en va tenir molta, clar. Els interessos comuns fan fer qualsevol cosa, però de cada dia n'hi queda manco. De centre només era per guanyar unes eleccions. Tant la dreta com l'esquerra feien un poc de por a la gent. I de democràtic, "no comment". Els que encara creim que la democràcia és possible crec que hem de dir, i ho hem de dir clar al govern de l'UCD, que aquest govern per a demòcrates ja no mos serveix. Als feixistes i als terroristes les va molt bé, però als demòcrates ja no ens serveix. I ho hem de dir ara, ara que encara podem, ara que encara mos deixen.

Aquest govern de l'UCD, que fa cinc anys que és el mateix, "distintos per ros con los mismos collares", o "los mismos ministros con diferentes ministerios" és un govern d'inútils.

Qualcú deu pensar que no puc veure la UCD ja que sempre estic parlant malament d'ella. Però és com si parlaves amb un mut. I sincerament, a mi m'agradaria molt que un dia tots els muts recobrassen la veu.

UCD, jo sé vull viure amb democràcia!

Antoni Sansó

SERVEI DE PSICODIAGNÒSTIC I ORIENTACIÓ "GABRIEL GENOVART SERVERA", PSICOLÒG I PEDAGOG.

-Diagnòstic i tractament de les dificultats d'aprenentatge i retard escolar.

-Rehabilitació dels trastorns i deficiències del llenguatge.

-Problemes emocionals de la infantesa i l'adolescència.

-Exàmens psicotècnics i orientació professional per a estudiants de EGB, BUP, COU i FORMACIÓ PROFESSIONAL.

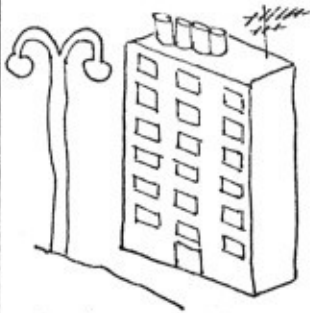
-Servei d'informació per a l'estudiant.

C. del Sant Crist, 10

MANACOR

T. 550788

Espipellades per J. Cortès

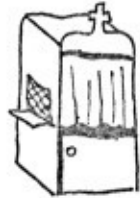

¿Qui és que diu que es nostre Ajuntament no fa con-
sultes an es poble quan hi ha assumptes importants
de què tractar?

S'altre dia mateix, es batle i ES DOS regidors de
UCD -fixau-vos com és de categòric s'article determi-
nat, eh?- anaren a fer una xerrada amb sos hotelers
de Cala Millor.

Com que ells també ho són, com noltros, poble, podem
dir amb sa cara ben alta: "A Sant Llorenç se fa lo
que diu es poble".

Com que no ho puc demostrar, aplicaré sa fórmula màgica:
M'han dit que havien sentit a dir que una dona havia dit
que li havien dit a ella dins es forn que l'Obra de Déu
-OPUS DEI- cercava gent per Sant Llorenç, i que n'havia
parlat a una persona teòricament pública de la vila.
Un duret an es qui endevini qui és!

Es camarada Soler -també conegut per Gaspar Nito- me diu
que p'es poble diven quen som comunista.

També ho digueren quan hi va haver tot s'embull d'es ter-
renys de sa Creu Roja i quan se feren ses eleccions muni-
cipals. ¿Que se'n deu preparar qualcuna altra?

Així mateix, emperò, he de reconèixer que si em volien po-
sar un fals testimoni n'haguessin pogut trobar de pitjors!

Sé tan cert que no heu vist mai una farola encesa a les dotze
d'es migdia, com que no n'heu vista cap d'apagada a les deu
de sa nit.

¿Qui és que ha fet sa mitja!? Vos ne daré jo, de riure-vos-ne
de ses tasques municipals!

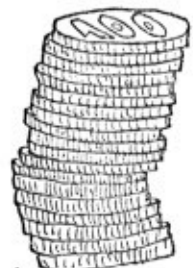
Es batle diu que troba que podríem dir ses coses d'una
altra manera, en lloc d'anar sempre a les males.

I com?, senyor batle. Amb instàncies sense resposta? O
suplicant que mos concedigueu es nostros drets? O dema-
nant, amb educació, que compligueu lo que vàreu prometre?
Hi ha coses, Ignasi, que ja no s'haurien d'haver de dema-
nar

Si m'equivoc, perdonau-me i rectificaré. Amb ses xifres
redonejades, vet-aquí es nous sous d'es regidors:

	1979	1980	1981
Batle	250.000'-	396.000'-	502.000'-
Regidors "permanents"	56.600'-	90.000'-	114.000'-
Regidors "rasos"	34.000'-	54.000'-	69.000'-

Es nivell de vida ha augmentat, més o manco, un 14% i
es sou d'es regidors un 26% gros.

Naturalment, aquests sous no inclouen ses dietes, que,
segons m'han dit n'hi ha que són ben, però ben salades!

M'han assegurat que es talaiot de Sa Coma, aquell que dè-
iem que estava mig tapat de terra, no corr perill. L'han
fet net de terra i ses pedres se veuen bé.
Bona feina!

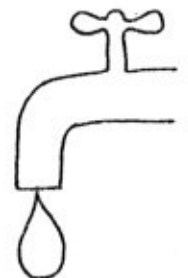
Me sembla que es mes passat, amb s'espipellada de s'aigo hi
va haver un poc de mal entès.

Jo consider normal que un particular que l'ha de comprar la
vulgui pagar lo més barata possible.

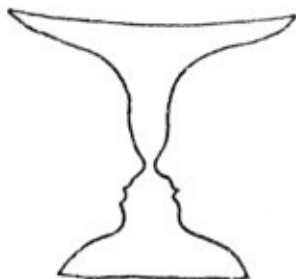
També crec que no és gens estrany que l'amo d'es pou en vul-
gui vendre com més millor.

Lo que ja no veig tan correcte és que s'Ajuntament consenti
que se faci tot això sense tenir-ho ben reglamentat.

¿Que volen canalitzar ses aigos netes? Iddò que les canalit-
zin!, però per tot es poble i amb ses mides de sanitat que
pertoca.

Si s'Ajuntament se mudàs a Cala Millor, en es Parc, devo-
ra la mar, es segur que, així com van ses estrangeres en-
guany per sa platja, hi hauria qualche regidor que s'atra-
caria més per la sala que lo que s'hi atraca ara! O no!?

2^{on} congrés juvenil escolar

Promogut per la revista juvenil RODAMON, patrocinat per la Direcció General de Joventut de la Generalitat i enquadrat dins l'Acció Escolar del Congrés de Cultura Catalana, es va celebrar a Barcelona els dies 30 d'abril i 1, 2 i 3 de maig el Segon Congrés Juvenil Escolar. Hi participaren nins de tot arreu dels Països Catalans, entre els que s'hi trobaven devers nou llorencins, acompanyats pel mestre Josep Ferragut. Deixem que dos dels que hi assistiren ens contin l'experiència.

-oOo-

Fa una o dues setmanes, un parell de companys i jo vàrem anar al "Congrés Juvenil Escolar" organitzat per la revista "Rodamon". Va ésser una bona experiència, i vaig conèixer molta gent i vaig aprendre moltes coses.

Els matins sortíem amb distints grups i els capvespres teníem tallers i ponències, que eren interessants: "La histò-

ria i perquè estan units els Països Catalans", "Els OVNIS i coses misterioses",... El meu taller era "judo", i el vàrem trobar pesat tres hores cada capvespre. Nos arribàrem a avorrir.

Un dia que havíem d'anar al Barri Gòtic varen demanar una nina mallorquina per anar a xerrar a la ràdio, i jo, com que ja el coneixia, m'hi vaig presentar. Va ésser divertidíssim. Érem un de cada ciutat que hi havia assistit. Allà nos varen demanar què havíem triat, d'on érem i coses de la nostra ciutat. Hi va haver dificultats per entendre una nina de l'Alguer, que jo tampoc no l'entenia gens.

Vàrem estar a un col·legi, i allà hi fèiem tallers i també hi anàvem a dinar, però dormíem darrera el Tibidabo.

Abans d'anar-hi vàrem haver de fer un mural, que el vàrem fer els que teníem ganes d'anar-hi. Tractava de fer una comparació dels Països Catalans amb un altre país. El nostre grup va triar Suïssa.

També nos varen donar a triar entre moltes activitats: judo, dansa, expressió corporal, ràdio, premsa, ceràmica, socorrisme, electrònica, etc. Tots els de Sant Llorenç triàrem judo.

Nos hi va acompanyar el mestre Don Pep Ferragut, que només el vàrem veure els vespres.

Va ésser divertidíssim conèixer molta gent, parlar la nostra llengua i fer molta amistat amb gent dels Països Catalans.

Margalida Galmés i Riera

Vàrem partir de Sant Llorenç a les 8.30 i arribàrem a les 10, amb un poc de retràs; pujàrem a l'avió i partírem. Quan vàrem arribar a Barcelona vàrem agafar el tren cap a Sants i llavors el "metro". Quan el preníem éren la una i fins a les quatre no vàrem sortir. Agafàrem un taxi, que nos va dur a la residència, i hi deixàrem l'equipatge. D'allà nos n'anàrem a Montjuich i nos donaren una carpeta amb el material i una targeta d'identificació. Nos digueren el grup de treball i sopàrem. Després agafàrem l'autocar i nos n'anàrem a dormir a la residència.

L'endemà, amb el mateix autocar, anàrem a l'escola de mestres. Entràrem dins una classe i un senyor ens va xerrar del futur i dels nous invents. Hi estàrem una hora i mitja. Després anàrem al gimnasi i uns joves ens ensenyaren un poc de "judo". Quan vàrem acabar anàrem a dinar i després, a una altra classe, un senyor ens va xerrar del llenguatge humà. Quan va acabar anàrem a fer una volta per Barcelona i en tornar Don Pep ens esperava amb el sopar. En arribar a la residència férem uns quants jocs i ens vàrem anar a dormir.

L'endemà de matí agafàrem l'autocar i anàrem a la mateixa escola i férem lo mateix que el dia anterior, només que a la ponència un senyor ens va xerrar sobre com ens imaginàvem el futur i el capvespre, una senyora va xerrar sobre la llengua dels Països Catalans. Quan arribàrem a la residència vàrem fer una festa, perquè n'hi havia un que feia anys. En acabar, netejàrem i anàrem a dormir.

L'endemà agafàrem l'autocar i ens anàrem a l'estació de Sants i hi benejàrem; agafàrem el tren de l'aeroport, després l'avió i partírem. Arribàrem amb un poc de retràs i les mares ja estaven un poc cansades d'esperar.

Joan Caldentey

contarella

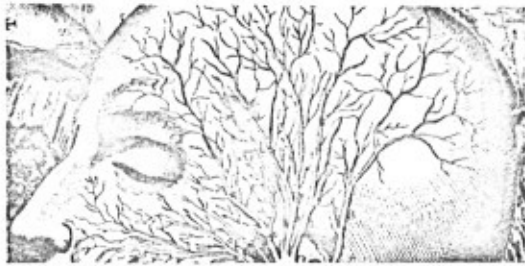
- Es Campanar.- Pisxt,... pisxt,... eh tu! Sí tu! Que estàs dormida? Re-llamps, no i ja són les vuit d'es matí! Ala, berganta, des-
perta! Veeeeeeenga!
- Sa Palmera.- Ai! Deixa'm fer! Tenc molta de son, jo avui. No veus que amb sa festa d'ahir estic sa mica rebentada? Deixa'm dormir t'he dit!
- Es Campanar.- Jesús, Bon Jesús! No serà per sa feina que vares fer. I que el vares veure a s'al.lot quan va sortir? Saps que hi anava de xalest; igual igual que sa peixetera quan ha venut tot es peix.
- Es Xiprer.- Perdonau, emperò jo no m'he temut de res. De qui parlau tan dematí?
- Sa Palmera.- (Badallant) Aquesta joventut d'avui només sap passar de tot. Creis-me!
- Es Campanar.- Xerràvem de s'ordenació d'En Ramon, de que va ser tan solem ne. I ja ho podia ser solemne! Sabeu que hi vaig repicar de fort! Amb totes ses meves forces!
- Es Xiprer.- Si vos tenc que dir sa veritat sols no vaig sentir res.
- Sa Palmera.- No, i varen posar un alta-veu defora, perquè sa gent que no hi cabés ho sentís.
- Es Xiprer.- No vaig sentir res, idè. Només vaig sentir dues dones que passaven i deien:
"...casi casi m'ha fet caure ses llàgrimes. Aquest Ramon és que és una monada...".
"...Na Maria, sa veïnada, que l'he vista an es refresc, m'ha dit que ella havia comptat seixanta-dos capellans amb En Mi gollo i Don Rafel, que dirigia es coro allà dalt...".
- Sa Palmera.- Jo en vaig sentir quatre d'aquestes que les diven beates au celleres que deien això:
"... i saps que n'hi havia de coses!".
"... jo no hi som anada, a ajudar a ses monges, perquè ha vengut Na Catalina després d'haver dinat, a fer es cafè, i ha dit que es matí i havia tanta de gent...".
"...no se podrà queixar En Ramon, perquè s'ha vist bé que es poble li ha fet cas...".
"...i a Don Joan, que no l'heu reparat? Dúia un truiet...!. Bono, Sant Gabriel, ha estat gros, GROS!
- Es Campanar.- Si voltros només heu sentit això sols no és res. Jo, com a dematiner que som, ja he sentit ses dones, que surten a gra nar sa carrera i llevonses aprofiten per fer sa xerradeta, lo que en parlaven damunt es novell capellà:
"...M'han dit que avui ja ha de dir missa; sa de les dotze"
"... Fins i tot el va filmar sa televisió. Mirau si xerra sa gent, que deien i tot a veure si serà "s'Informatiu Balear". Però es qui el filmava era En Capirró...".
"...oh! Voltros no vàreu veure lo bo! Varen venir es boles ros de Sòller i amb sos de Sant Llorenç varen fer un ball de bot de pinyol vermell... Pensau que quan va haver acabat es trui, ses monges, de tan alabades que esteien varen agafar En Pep de Son Berga perquè amb sa guitarra les tocàs unes jotes, i elles, a ballar s'ha dit! I hi ballaven ben fa lagueres Sor Maria, Sor Magdalena i la Mare Superiora... Ja ho crec!".
- Es Xiprer.- Jo lo que vaig trobar que va ser de veure va ser sa sortida d'es capellans, amb el Bisbe, de Sa Rectoria. Hi va haver ets homos d'es bar de Ca's Corder que se varen posar de filera, amb ses cadires darrera es vidres.
- Sa Palmera.- Quin trui, Jesús, Bon Jesús! Escoltau, i ara perquè no li resam un Parenostro i tres Ave Maries a la Mare de Déu Trobada perquè mos guardi aquesta llum que està encesa dins es cor d'En Ramon? Què vos pareix?
- Es Campanar.- Ja me va bé!
- Es Xiprer.- Podem començar, de part meva.
- Tots tres.- "Pare nostro, que estàs en el Cel...

Sa Paperera

(17 de maig de 1981. De matí)

ENTRE TOTS HO FAREM TOT, diu la "pegatina", malgrat això aquí, a Sant Llorenç sigui difícil perquè més d'un pensa que si va a "cadascú per a ell" en treurà més profit.

L'associació de pares de l'escola torna a investir, i aquesta vegada d'una manera més oberta i clara, el que dissortadament vol dir que qualcú, els que més feina hi facin molt possiblement, en sortiran mal parats.

Evidentment els pares tenen uns problemes que SOLS els pares podran resoldre, igualment que els mestres tenen uns problemes que sols ells podran resoldre. Però també és evident que hi ha uns problemes comuns a pares i mestres i potser aquests són els primers que s'hauran d'investir per després arribar als que són no més dels pares.

I resoldre problemes comporta feina, maldecaps, voluntat i una sanalla grossa de imaginació (i paciència al menys una mica).

Però "entre tots ho farem tot" i pintura no cal anar a cercar coses tan abstractes com "democratitzar l'escola" o "evitar que la gent llorençina se'n dugui els al.lots a es cola a fora poble" i d'altres semblants i que són d'importància capital; potser es millor començar per coses més concretes i assequibles, com per exemple:

- cada dia a les 12 i a les 5 hi hagi un "municipal" a la carretera d'Artà
- que qualcú cuidi els jardins encara inexistents.
- que els WC estiguin nets i funcionin edecundament
- es pugui ampliar el pati escolar (tasca ben necessària i encara possible)
- els primers cursos tenguin mestres que parlin en mallorquí.

I tantes d'altres coses ben possibles i EXIGIBLES !.

I SI HAGUERA ESTAT LLORENCÍ?

- Unes dues mil persones ben mudades.
- Catifa de murtera -clara però catifa al cap i a la fi-
- Cossiols al carrer
- Hores i més hores de feina de gent de relativa poca confiança (?)

Sí, en Ramón havia dit missa nova.!

Jo, que compartesc amb en Ramón un bon grapat de punts de vista i que a més no li planc absolutament RES DE RES, m'atruvesc a demanar:

¿Si en Ramón Lladó, envers de néixer a Sóller, haguera nascut a Sant Llorenç, com hauria estat la festa en relació als quatre primers punts assenyalats?

NOTA (adicional i per als exagerats): encara recorda la darrera missa nova -i en un temps en que Sant Llorenç era també poble i potser l'església institució i això d'ésser capellans potser s'avaluava més alt-.

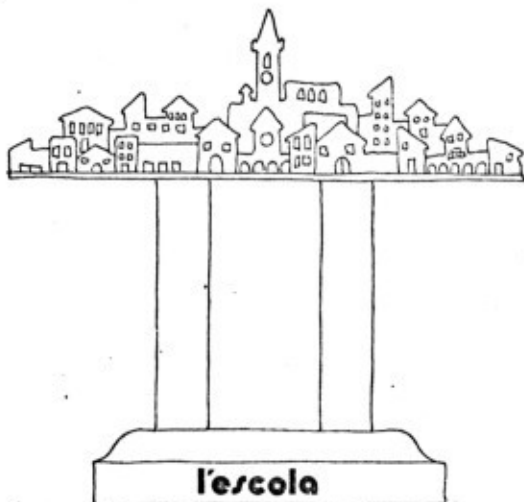
DOS CLOTETS, resten aquest més fora de joc:

- un relatiu a un monogràfic de la revista "Les nostres Illes" dedicat al segon aniversari d'ajuntaments democràtics.
- un relatiu al plà local d'ordenació.

ELS QUATRE CLOTETS

Guillem Pont

L'ASSOCIACIÓ VA FENT

Deim això perquè ho pensam així. Sabem que no hem fet cap miracle, ni el re-nou del "maig del 68" francès; ara bé, simplement anam fent.

El passat dia sis de maig tenguérem la reunió de costum, aquesta vegada a l'Ajuntament, a la qual hi assistiren quasi la totalitat dels integrants de la Junta de l'Associació, a més del director de l'Escola, un mestre -que va tenir algunes intervencions en quant a cultura que nosaltres consideram positives (tocà el tema de Biblioteca i Escola) i que li volem agrair l'interés que demostrà assistint a la reunió, el senyor Batle, com és natural, i dos regidors: un amb moltes ganes d'ajudar i fer feina (tal vegada li pertoca pel

seu càrrec) i l'altre que ens va parèixer que estava més bé en pla d'expectativa i que esperava veure aconteixements (Tal vegada, pel seu càrrec no li pertocava fer res més).

Començà la xerrada el nostre president, el qual, molt tranquil, com sempre, exposà al senyor batle les aspiracions i anhels que tenen els pares en quant a diverses coses que consideren indispensables: serveis higiènics i de neteja, calefacció, asfaltat del pati, barrat, pintada de tot l'interior, etc. (En tot moment el President va ser assessorat i ratificat pel Director de l'Escola).

El Sr. Batle, quan va veure la calabruixada, s'excusà dient que de cap manera l'Ajuntament podia fer front a les despeses que això suposava, i que la majoria de les coses pertanyien al Ministeri d'Educació, per no dir totes. Ens digué lo que per llei toca a l'Escola, del pressupost local, i ens va parèixer una ridiculesa. No hi ha dret que s'hi dediquin tants pocs dobbers. Ara bé, el Sr. batle i el regidor que tenia al seu costat -que també duia la veu cantant- digueren que reconeixien lo ridícul que és lo que pertoca a l'Escola, i que, fent un esforç bastant gros, havien aconseguit que per l'any 1981-82 s'incrementàs en molt la xifra que l'Ajuntament dona a l'Escola. També digueren que s'estudiaria alguna de les coses esmentades abans i que tal vegada se'n faria qualcuna. Després, ja que estàvem calents, se parlà d'anar a xerrar sense demora amb la Delegada d'Educació. Idè bé! -digué el Sr. batle- Sabeu què? Jo mateix m'encarregaré de demanar-li hora i també vos hi acompanyaré. Mentre el batle telefonava el Sr. Director confeccionà la llista de necessitats, que deia així:

L'ASSOCIACIÓ DE PARES D'ALUMNES, EL CLAUTRE DE PROFESSORS I L'AJUNTAMENT, CONJUNTAMENT, INFORMEN I DEMANEN QUE SE SOLUCIONIN A CURT TERMINI: L'ASFALTAT DE TOT EL RECINTE, CALEFACCIÓ CENTRAL I ADEQUADA, REPINTAT, UN NOU PROFESSOR, MATERIAL DIDACTIC, EQUIP ESCOLAR I MOBILIARI PER A LA SALA DE PROFESSORS I DIRECCIÓ. I encara només de paraula li demanarem més llibres.

La comitiva estava composta pel President de l'Associació, dos vocals, el batle, el director de l'Escola i, a l'estaqueta, el regidor abans anomenat. La carta s'entregà i la Delegada va dir que faria lo possible per conseguir tot allò, però que lo d'un altre professor era difícil, ja que per la quantitat global de nins del pròxim curs, no mos ne toca. Una cosa ens va alegrar molt, i va ser que ens va dir que les obres exposades a pressupost ja estaven agafades per una empresa, i que pensaven començar-les aquest pròxim juny.

En definitiva, la impressió de l'Ajuntament i de la Delegada d'Educació, a primera vista ens pareix bona. Ara bé, no ens fiam de les paraules, ja que fins ara no hem tengut res més. Volem i esperam fets! Així sia.

Hi ha que dir també que aquest mes hem rebut els estatuts aprovats per part del Govern Civil, de manera que l'Associació de Pares d'Alumnes de EGB de Sant Llorenç ja és legal. Els de la Junta pensam reunir-nos prest i acordar un dia per reunir tots els pares i fer la Junta definitiva, o bé ratificar la que hi ha, sempre que la majoria de pares hi estigui d'acord.

A l'anterior carta de presentació que férem en aquesta revista diguérem que estàvem disposats a donar la cara. Hem començat a fer-ho i durant aquest mes ens hem presentat i oferit per carta als mestres, a l'Ajuntament i als pares, la col.laboració dels quals ens pareix indispensable pel bon funcionament de l'escola. Vet aquí les cartes:

.../...

.../...

ALS MESTRES DE L'ESCOLA MIXTA D'EGB DE SANT LLORENÇ

El motiu de dirigir-nos a tot l'equip de mestres és el següent: Com vostès sabran s'ha tornat posar en marxa l'Associació de Pares d'Alumnes, amb la qual creim que estarem d'acord tots (mestres i pares). El Grup o Junta de l'esmentada associació vol fer a sobre a vostès que lo que es pugui dir a nivell de carrer (: que aquesta Junta servirà per donar garrot als mestres i per fer-los la vida impossible) no és el nostre propòsit, sinó que és molt diferent: concòrdia, unió i col.laboració. Sabem que de tot això els més beneficiats seran els nins, per als quals tots, mestres i pares, volem treballar. Esperant la seva col.laboració i per una escola de cada dia millor, ens oferim a vostès.

-oOo-

ALS PARES D'ALUMNES D'EGB DE SANT LLORENÇ

Amb motiu de la re-formació de l'associació de pares, i perquè tots pu guin conèixer la composició de la Junta provissional, abaix en donam la llista. (Es va publicar el més passat).

La dita Junta vol fer a sobre a tothom que se posa al davant per fer feina i donar la cara. Ara bé, també vol dir que l'Associació no és tan sols la Junta, sinó que són tots els pares que tenen algun fill a l'Escola, i que, per tant, és necessari aficar-nos dins el cap que és un deure i una

obligació mirar tots de conseguir una escola i una ensenyança de cada dia millor. No deixar que tot o facin els mestres i les autoritats, ja que aquestes darreres tenen moltes coses que fer, i, és clar, fan sempre la que més els pica. I com que a tots nosaltres crec que lo que ens pica és l'educació dels nostres fills és per aquí que hem de gratar.

També queda clar que la Junta està oberta a qualsevol pare o mare que tenguí alguna idea o problema referent a millorar l'Escola o l'ensenyança. La Junta s'encarregarà d'exposar-la davant les autoritats pertinents.

-oOo-

AL BATLE (Aquesta carta no fou entregada, sinó que es va dir de paraula)

Amb el fet de la recomposició de l'Associació de Pares, i considerant aquesta Corporació com a la primera interessada, per esser la màxima autoritat del poble i al mateix temps responsable, en part, de l'educació dels al.lots, ens dirigim a vostè esperant rebre tota classe d'ajuda que estigui al seu abast.

Li detallam a continuació vèries de les coses que consideram que ben bé poden estar al seu abast:

- .Uns serveis, per al bé de la higiene, més complets de netedat.
- .Un manteniment de l'Escola més polit, com pot esser una bona pintada, un repàs a vidrieres, persianes i portes, i tot això cada any.
- .Barrar tot el recinte escolar i que es pugui tancar amb clau les hores dies en què no es fa escola.

Esperant la col.laboració de tota la Corporació, i confiant en que sabran veure la importància que té l'Escola per al poble, la Junta provissional s'ofereix a vostès en tot lo que pugui ajudar..

-oOo-

Mai és tard si arriba! Sr. batle, des d'aquí li donam les gràcies per la seva determinació de protegir els nins que han de travessar la carretera d'Artà per anar a l'escola, posant-hi un municipal a les hores d'entrada i sortida de classe. Pensam que si això va bé el curs 1981-82 n'hi haurà des del primer fins el darrer dia.

A tots els pares interessats! Els responsables d'induir els nins a anar per l'itinerari recomanat som noltros. Segons el "bando" es recomana lo següent:

Tots els nins que viuen a l'altra part de la carretera d'Artà, i per tant l'han de travessar a l'entrada i a la sortida, és aconsellable agafar el carrer paral.lel a la carretera d'Artà i anar a parar al carrer de Sant Miquel, que és el que desemboca a l'escola. Aquí el pas dels infants serà protegit per un guàrdia municipal les hores d'entrada i sortida de les classes.

L'Associació de Pares

ACORDS DE L'AJUNTAMENT

PLE DEL 30 D'ABRIL

-Pujar els sous dels funcionaris un 12%.

-Aprovar les següents subvencions:

- . Al Col·legi de Secretaris, Interventors i Depositaris de Cossos Nacionals de l'Administració Local 5.000.-
- . A les escoles de Sant Llorenç i Son Carrió 200.000'-
- . A la Creu Roja de Cala Millor, que és amigues amb Son Cervera 250.000.-

-Aprovar els pressuposts del 81, que quedaren de la següent manera:

Ingressos:	Imposts directes	11.252.000'-	Ptes.
	Imposts indirectes	4.778.452'-	"
	Tasses i altres ingressos	11.446.027'-	"
	Transferències corrents	10.920.458'-	"
	Ingressos patrimonials	7.290.000'-	"
	Total ingressos	45.686.937'-	Ptes.
Despeses:	Remuneracions de personal	21.460.277'-	Ptes.
	Compra de bens corrents i serveis	13.749.014'-	"
	Interessos	577.312'-	"
	Transferències corrents	911.869'-	"
	Transferències de capital	8.600.000'-	"
	Variacions de passius financers	388.465'-	"
	Total despeses	45.686.937'-	Ptes.

-Aprovar el pressupost d'inversions:

Ingressos:	Transferències de capital	8.600.000'-	Ptes.
Despeses :	Inversions reals	8.600.000'-	"

NOTA: Cal esmentar que tots els acords foren presos per unanimitat, amb l'assistència de la totalitat dels regidors.

Val a dir, també, que va ser el darrer ple que es va celebrar amb el secretari de Son Cervera.

crònica informal

A les nou d'es vespre en punt d'es divendres vint-i-nou de maig, vaig pujar ses escales de la Sala per anar an es primer ple d'es nou secretari, que encara no el coneixia. Com és natural vaig haver d'esperar, i mentres feia temps vaig demanar a un regidor si em deixava veure s'ordre d'es dia. Me va dir que sí i el m'allargà. Amb s'avidesa que em caracteritza li vaig posar s'ull damunt per veure de què punyetes xerrarien, i en arribar an es punt dos vaig quedar aturat en sec: "Instalación de un balneario en la playa de Son Moro". Requiranta putes! vaig pensar -que dins la Sala aquestes flastomies només se poden pensar- ja deuen haver fet un clot i deu haver sortit d'aquella aigua calenta que ho cura tot! Desconfiant d'es meus coneixements lingüístics vaig demanar a un regidor que també esperava, a veure què era un "balneario". Me va dir que li pareixia que hi havien de posar una Mare de Déu, però que no ho sabia cert. Més tard vaig poder comprovar que ni era un "balneario" ("Edificio con baños medicinales y en el cual suele darse hospedaje". Dicc. de la Lengua Española Espasa-Calpe), ni un "santuario", sinó un "vestuario" amb un bar. En el seu descàrrec, emperò, val a dir que és una errada ben comprensible, ja que, sa veritat, per a un que no està massa avesat a xerrar en foraster, ses tres paraules se semblen ben molt.

Quan varen haver arribat es qui havien d'arribar, entràrem a sa sala de sessions i me'n vaig dur una agradable sorpresa: havien posat sa fotocopiadora a l'esquerra. -Més val qualche cosa que res!- vaig pensar. Però llavors, quan m'asseia, me'n vaig tèmer que, des d'es punt de vista d'es batle, l'havien posada a la dreta. Mentres sa momentània il·lusió dava llava cap an es peus, es secretari va llegir s'acta d'es ple anterior, que es batle, disciplinadament, signà.

.../...

.../...

Tot seguit se posaren a debatre es pràcticament únic punt de s'ordre des dia: es "balneario".

Digueren que es qui el construïria el podria explotar durant vint anys i que llavors passaria a s'Ajuntament; que ocuparia devers 360 mtres quadrats d'es Parc; que en tres mesos havia d'estar llest; que es llogater se n'havia de cuidar de sa llimpiesa de tot es parc i de ses reparacions que hi pogués haver; que valdria devers devuit milions de pessetes...

Aquí es regidor Bauzà, tot extranyat, manifestà:

-I fa un parell de mesos domés en valia dotze!

Es regidor Pont, profund coneixedor de s'economia calamillorera, digué:

-Tot puja...!

Es regidor Bauzà, poc satisfet amb sa clarificadora argumentació d'es Sr. Pont, afegí:

-Primer es veïnats oferiren devers tres o quatre milions, n'havíem de recaptar quatre o cinc més amb contribucions especials i ets altres els havia de posar s'Ajuntament. ¿Què hi ha de tot això?

Es Sr. Pont contestà:

-Res.

De cada vegada més estranyat, es regidor Bauzà continuà:

-No comprenc com és que s'Ajuntament va deixar començar una obra com aquesta fora subhastar-la i sense haver-ne parlat a cap ple!

-Mos pensàvem que se podia fer per contratació directa-, argumentà es senyor Pont.

-Mos pensàvem! Mos pensàvem! -exclamà es regidor Bauzà. -Jo també me pensava que no plouria i ara plou!

Vist que la cosa s'engrescava, es regidor Sureda, gran coneixedor, per ofici, d'ets assumptos d'es picapedreratge, s'afegí a sa discussió:

-Hi hauran de dur molta gent si ho han de fer en tres mesos!

Pacificador, es regidor Girart digué:

-Es que hi ha poca construcció que fer.

Aquí es regidor Sureda conclogué rotundament:

-Idò no surten es devuit milions!

I tothom, ja ho val!, callà.

An es final, es batle, que també hi era, trobà que ja estava prou debatut i que era hora de procedir a sa votació. Votaren i quedà així:

A favor: es batle, es tres regidors assistents de UCD, es Sr. Girart i es Sr. Puigrós.

En contra: es Sr. Bauzà.

Abstenció: es Sr. Sureda.

Es secretari demanà an es regidor Bauzà que explicàs es perquè havia votat en contra, a lo que s'al.ludit respongué:

-Perquè no ho veig clar, perquè hi ha molts d'interessos p'enmig i perquè cada vegada que se'n parla se diu una cosa diferent.

I aixecaren sa sessió, tateix...!

-oOo-

Es dibuix de sa plana anterior representa un bon contribuent llorençí que s'estima més quedar a casa mirant sa televisió que anar an es ple.

Es d'aquesta plana és un agosarat regidor lluitant contra sa corrupció i contra s'especulació d'es sòl a Cala Millor.

costums

Es dilluns de sa festa de Sant Vicenç donaven punt, o sigui, començaven ses vacances de s'estiu. Molts d'al.lots anaven a ajudar an es seus pares i padrins a s'era. Començaven es batre, que era sa gran temporada, i se sentien cantar ses cançons de sa nostra terra. Allò pareixia un cant d'àngels. Amb un sol que cremava, ses bèsties que donaven voltes a s'era i l'amo cantava per alegrar i perquè es blat sortís ben batut. Ets altres que esperaven per canviar, estaven davall una envelada de pi, perquè feia molta de calor i se canviaven de tant en tant. P'es camins i carreteres trobaves es dematins es carros plens de garbes, que anaven cap allà a on tenien s'era. Quan venien ets homes de garbejar, ses madones ja tenien preparat es berenar, i trobaven un bon trempó de tomàtiga i un garbell a on hi havia figues flors, au-bacors, i prunes. En s'estiu ets al.lots anaven a cercar nius d'au-cells, i a caçar a beurada.

Ses feines de ses messes de juny i juliol, que són segar i batre, duraven fins a Sant Jaume. Després tenien uns dies de descans per anar a rentar-se a la mar i venir carregats d'alga per tirar davall es bestiar. Es dia de Sant Cristòfol, dia 10 de juliol, era es primer dia que anaven a banyar-se a la mar. Després hi anaven es diumenges es capvespre amb sa camiona o es diumenge dematí amb sos carros i allà passaven tot lo dia.

Durant es mesos d'estiu, es veïnats que havien anat a segar i a batre, havien de fer sa sesta. Per això no volien que fessen renou, i molts d'al.lots, durant es temps que no hi havia escola, anaven a cercar nius d'au-cells i feien gàbies de fulles de moro o gàbies enganadores.

Per sa festa de Sant Jaume, es diumenges a vespre, sempre s'havia fet es passeig d'ets enamorats per sa carretera de Son Servera, però vengué es tràfic, i començaren a venir autos, i el varen haver de su-primir. Després el feren en es carrer Major i per alegrar a sa gent solia tocar sa música es vespre. Molts de diumenges, a sa plaça véia, se solia fer un ball de pagès, i encara encantaven ses dotzenes. Sa Música tocava tots es diumenges i festes fins a la Mare de Déu Trobada, o sigui, la Mare de Déu dels Missatges, que era quan se canviaven de possessió es missatges, pareiers, porquers, pastors i qualche homo de possessió que anava de majoral a ses grans possessions.

Després venia i esperaven amb pau i alegria sa festa d'es nostre Patró. Un dia abans ja anaven a cercar murta i arbocer per enramellar es balls, posaven pins i adornaven tot es carrer Major. Posaven molts de llums damunt es lloc sagrat, hi tocava sa música. Es dia abans, es capvespre, no faltaven es xeremiers, que alegraven i començaven sa festa. Se passejaven p'es casinos, sa plaça i es carrers cèntrics. Ses famílies preparaven es rebost, l'omplien de carn, fruita i ensaïmades. Aquest dia no faltava es gelat per muiar ses ensaïmades. Vuit dies abans ja posaven sa bandera damunt l'Església i repicaven ses campanes.

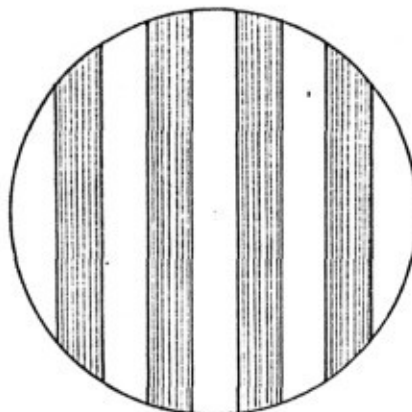
Francesc Clapés

la bandera, l'escut...

A la pàgina 23 En Segura vol demostrar que la bandera del rei Sanxo és la de tot el Regne, és a dir, les Balears. Ja he dit que els jurats de Ciutat no tenien jurisdicció plena a Menorca i Eivissa, i que la bandera o escut que demanaren l'any 1312 no era per tot el Regne sinó que és l'escut de Ciutat. També diu (pàg. 25) que fou trobat un escut amb el castellet a les murades de Ciutat, cosa que em sembla ben normal perquè són precisament les murades de Ciutat. Allò a on pos més dubtes és que afirma que consta representat a diversos llocs de la part forana: no crec que a les viles l'usassin mai. Aquesta bandera que es troba a les cobertes d'un llibre de Consells de Muro, de l'any 1377, i altres de Clàvia del segle XV, no crec que sia la bandera del Regne proposada per Segura, ans es tracta d'un "mur", és a dir l'escut local de Muro.

Quan diu que la bandera amb la franja morada i el castellet es troba representada fora de Mallorca, a Perpinyà i a un "enteixinat polí-crom" de Frontignan, es contradiu amb aquelles altres afirmacions seves, divulgades a altres llocs dient que cada regne ha de tenir, per lògica, un emblema "distint". Ja he dit al principi que el comtat del Rosselló, Montpeller i altres terres del sud de França no formaven part del Regne de Mallorca, en conseqüència no podien tenir el "castellet" per emblema.

El fet que un rebesavi seu, argenter resident a Inca, usàs unes peces de balances on hi ha representat el "castellet" tampoc és cap prova per demostrar que aquesta insígnia fos usada a la part forana. Tothom sap que després de l'assalt i saqueig del Call dels jueus de Ciutat i Inca l'any 1391, i altres posteriors persecucions i conversió, no quedaren jueus a les viles. No hi tornaren com parèixer (amb el nom de xuetes), tímidament i a poc a poc, fins a finals del XVII i sobretot durant el XVIII. M'ofereisc voluntari per fer-li l'arbre genealògic amb la completa seguretat que no hauria de retrocedir gaire per trobar un avantpassat d'En Segura, establert a Inca, però procedent de Ciutat... Sobre aquest punt em pot guardar de mentir el meu amic Cosme Aguiló de Santanyí.

L'atreuiment i fantasia d'En Segura no té límits quan a la pàgina 25 reproduueix un fragment d'un document que parla de la rendició del castell de Pollença, l'any 1343, quan Pere el Cerimoniós s'apoderà de Mallorca. Diu que es volia recompensar un soldat del rei d'Aragó que ferí per tres voltes "en una asta que havia un penonet" mallorquí; aquest mot "mallorquí" és un afegitó seu. No consta al document original que es troba a l'Arxiu de la Corona d'Aragó. De totes maneres el lector interessat pot llegir la transcripció íntegra del document a un breu treball de Josep M. Roca titulat "Castell del Rey", publicat l'any 1925 a la revista "Catalana". Al mateix temps es descobrirà que el document no dona el sentit que interpreta En Segura, sobre la rendició del castell.

Tampoc és correcta la interpretació que fa en el capítol dedicat a la festa de l'estendard quan diu que l'any 1358 els nobles de Ciutat es negaren a portar-lo i que el rei Pere hagué de nomenar portador vitalici Simó Guillem, el qual també renuncià; finalment el rei ordenà que els cavallers fossin obligats a portar-lo. He vist el document (Arxiu Corona Aragó) i el vaig interpretar d'una manera molt distinta:

El document, resumit de l'original llatí, diu així: "El rei Pere etc. Per part dels fidels Berenguer de Tornamira, donzell, Ramon de Cap

.../...

cir, llicenciat en lleis, ambaixadors dels fidels i dilectes jurats i prohoms de la Universitat de la Ciutat i Regne de Mallorca afegint-s'hi Jaume de Buadella, Guillem de Termes, Ferrer çà Serra i Antoni Negre, ja existents en la nostra Cúria, fou exposat que des del temps que el nostre avi En Jaume, rei d'Aragó, conquistà la Ciutat de Mallorca de mans dels sarraïns, el dia de Sant Silvestre i Santa Coloma, es fa una solemne commemoració i processó on hi participen els clergues i religiosos, i és portat l'estendart reial, per a commemorar aquell dia tan triomfal, i era costum que portàs l'estendard un dels estaments ciutadans; després fou nomenat portador Simó Guillem, el qual portà l'estendard durant alguns anys, però el darrer any passat renuncià a portar-lo. Per això ha estat suplicat per dits ambaixadors que per honor a dita festa vagin a la processó els cavallers que tenen feus a la Ciutat i illa. Nòs atesa benignament, la súplica, ordenam i manam que d'aquí al davant tots els qui presten cavalls armats per raó dels seus feus vagin a la processó amb els seus cavalls. Manant al governador, veguer, i altres oficials que aquest nostre edicte i ordinació sia observada perpètuament i la facin observar. Dada el 18 de febrer del 1358. Signa el rei Pere, Pere d'Eixèrica, donzell, Bernat de Cabrera, cavaller, Pere de Luna, donzell, Gilabert de Centelles, cavaller, fra Joan arquebisbe de Càller. Signat pel protonotari Mateu Adrià, guardià del segell reial". (ACA reg. 1419 f. 5).

Ramon Rosselló

El número del setmanari "Sóller" corresponent al 23 de maig publicava un diàleg amb en Ramon. El motiu, tots el coneixem: la seva Ordenació. Heus ací un fragment d'aquesta entrevista, signada pel "Grup d'informació".

"Aquest primer semestre de 1981 s'ordenaran cinc nous capellans a la nostra Diòcesi, un d'ells és solleric: En Ramon Lladó i Rotger, de "Can Topa", que avui dissabte, rebrà l'Ordenació, a les vuit del vespre a la Parròquia de Sant Llorenç.

Avui, diumenge de sa Fira hem dinat plegats, i a l'hora del cafè hem encetat la xerrada, "ara tenc vint-i-sis anys - ens diu En Ramon - vaig estudiar el batxiller al Col·legi del Convent de Sóller, just veinat de ca-nostre, després vaig entrar al Seminari, on he seguit els cinc cursos de Teologia, i des de fa dos anys i mig he treballat a la Parròquia de Sant Llorenç des Cardassar..."

- A nivell de fe, estam vivint uns moments de recerca i d'una certa crisi. Precisament idò, en aquests moments, quines motivacions et duen a voler-te ordenar de capellà?

- El meu plantejament és molt senzill. Cadà moment que passa estic més content de tenir fe, i el ser cristià és perà mi, una font d'alegria i de sentit. L'alegria d'haver trobat Jesucrist i el seu Evangelí dins la meva vida, i les ganes i el desig de què molts puguin participar d'aquesta mateixa alegria, és lo que em mou a ordenar-me de capellà, i així poder-me dedicar totalment a la causa de l'Evangelí, anunciant amb la mateixa vida i amb paraules, que l'Evangelí, avui dins el temps de crisis com el que travessam, continua essent el camí a través del qual l'home pot trobar la verdadera felicitat.

- Fes un poc d'història de la teva vocació. Què ha suposat Sóller i la nostra comunitat cristiana, en quant a la teva vocació?

- Bé, jo vaig estudiar tot el batxiller a Sóller, i record com poc a poc, vaig anar descobrint l'Evangelí, i a mesura que ho feia la persona i la vida de Jesús, m'anaven entusiasmant cada vegada més, així vaig arribar a la conclusió que la fe ja era quelcom que fes lo que fes, sempre contaria dins la meva vida."

ES RACÓ DE SA PADRINA

Més m'estimaré segar
set anys de civada prima
que d'infern haver d'estar
es temps que el dimoni dina.

Jo i sa meva doneta
tot lo dia mos hi pegam
i en venir es vespre lligam
un poc d'ordi que tenim.

Remena sa fauç, futim,
i safalca aviat,
que es veïnats ja seguen blat
i noltros no hem acabat
un poc d'ordi que tenim.

Jo segava blat cabot
que em donava p'es capell,
l'amo estava content d'ell
i jo hi estava ben poc.

-oOo-

SUC D'ANOU

Se cuien set anous verdes (si són petites se'n poden afegir dues més) i s'han de coir damunt sa festa de Sant Joan, que és quan estan en es punt. Se trossegem amb sa clovella i tot i se posen dins una botella amb un litre d'esperit d'es bo -de 90 graus-. També s'hi solen afegir tants grans de cafè torrat com anous s'hi han posades, i un bocinet de canyella sencera. Tot això està dins sa botella al manco dos mesos, després s'aboca dins un ribell o poal i s'hi mescla un quilo de sucre i un litre d'aigo -o una miqueta més, si se vol més fluix-.

Se fon es sucre, i en tenir-lo fus i tot ben mesclat, s'agafa un cola -dor per triar es bocins d'anou. I ja comença sa tasca de filtrar-ho per què tengui es més poc solam possible. Per això posau una mica de cotó dins un embut, i hala, venga a abocar-hi suc i que passi p'es cotó; feis ho una partida de vegades i canviau es cotó quan ho cregueu necessari. En haver acabat aquesta operació heu d'agafar paper-filtre i l'aplicau a s'embut en lloc d'es cotó, i repetiu sa cerimònia de fer-hi passar es suc ses vegades que sia necessari, fins i tant hagi perdut casi tots es baixos.

Això de filtrar amb so paper ho heu de fer un dia que no tengueu feines ni pressa, perquè es líquid passa a poc a poc, i si frissau, perdreu sa paciència i a lo millor, empipats, enviareu es suc en orris.

En haver passat una temporadeta, i amb so suc ben reposat, tal volta vos trobeu que la cosa s'embuia una mica; no perdeu es coratge, tornau-ho filtrar i així sempre ho tendreu ben estil.lat.

Joan Rosselló

POESIA

No m'assusta el fibló de les cinglades
que fiten de cops blaus la meva esquena.
Podeu lligar-me als peus una cadena
i enrogir-me la cara de galtades.

Podeu omplir-me el cor de salivades
que em rodin per la sang de vena en vena...
La meva fe s'aguantarà serena:
si m'insultau, m'insultareu debades.

Direu que som estoic, però és mentida.
Una cosa em fa mal, i és la ferida
dels qui moren matant als camps de guerra.

El quiròfan s'infecta de baralla.
Seria massa hermós que al crit de: "Talla!"
l'odi caigués, i refluís la terra.

Pere Orpf

Francisco Umbert Perelló
CA'N XESC
Reparaciones Eléctricas del Automóvil

c/. Clavel, 20 — Telef. 56 90 67
SAN LORENZO (MALLORCA)

objectorsL'OBJECCIÓ DE CONSCIÈNCIA AL SERVEI MILITAR

El Govern reconeix l'existència d'un moviment que comença l'any 1959 amb la negativa a vestir l'uniforme militar per part d'un grup de Testimonis de Jehovà, que se refermà i prengué una força desconeguda fins llavors, quan, l'any 1971 es declarà el primer objector catòlic José Beunza, i que ha anat creixent aquests darrers anys amb la formació de grups d'objectors per tots els indrets de l'Estat.

Els objectors feia temps que veníem manifestant al Govern la necessitat de promulgació d'un Estatut d'Objectors de Consciència, i fins i tot, per si un cas el govern no tenia massa clar què era, i és, l'O.C., li férem arribar, mitjançant Justícia i Pau, l'any 1977, quan s'estrenà el nou Parlament democràtic, una proposta de llei per incloure l'O.C. a un punt constitucional amb un estatut jurídic i en base a un Servei Civil. Hem de dir que la lectura del nostre projecte, si és que l'arribaren a llegir, no els serví de gaire, un pic vist el projecte que ells proposen. Gairebé sembla que ambdós avantprojectes parlin de coses distintes.

¿Quina fou la nostra reacció quan ens assabentàrem de l'Estatut que ens vol aplicar el Govern? En principi s'ha de dir que noltros no esperàvem res bo, encara que tampoc res tan dolent, de la U.C.D. Gairebé l'Estatut que proposa el Govern no recull cap dels dotze punts mínims elaborats pel moviment d'objectors, com a indispensables per a acceptar un Servei Civil.

Una vegada coneguda la decisió del Consell de Ministres, el Moviment d'Objectors de Consciència de Catalunya, el més nombrós i arrelat de tot l'Estat, redactava, als Casals de la Pau de Barcelona, un comunicat de premsa per tal d'advertir de les greus deficiències, inadmissibles pel Moviment, de què pateix aquest projecte del Govern. De fet ja hi ha grups que han manifestat el seu rebutjament si el seu pas pel Congrés no es modifica substancialment. El grup de Madrid és un dels que han decidit rebutjar la llei ja ara.

Vegem quins són els motius d'aquest rebutjament:

- Accepta únicament com a motius d'objecció els religiosos i ètics, deixant de banda els motius filosòfics, socials i polítics.
- Estableix una "Comisión Nacional" o Tribunal per evitar que puguin objectar les persones que no els agradin.
- S'estableix com a durada del Servei Civil el doble que el militar, el que suposa un càstig i una discriminació per a l'objector.
- Restringeix les llibertats i els drets públics reconeguts a tots els ciutadans per la Constitució.

Això són els motius importants als que no podem renunciar sense fer traïció a la nostra consciència, la qual ells volen jutjar; en justa reciprocitat nosaltres demanam que es jutgi la nostra consciència de soldats, i és segur que tots seríem declarats inútils totals.

(seguirà)

Grup d'Objectors de Mallorca

LA EQUITATIVA

assegurances

ALFA

màquines de cosir

BERNAT POLIT

Cardassar, 17

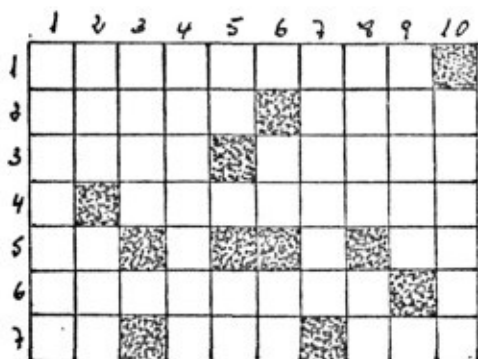
subscriu-vos a

**flor
de card**

la millor revista del poble

si lleu... per m.galmés

CRUIXINETS. - 1-Pesar en moviment un pedí. 2-Acció d'anar a un indret. És el constitu-
ent sòlid més important de l'orina de l'ho-
me. 3-Cadascuna de les darreres branques
d'un arbre portadores de fulles. Sentències
antiga. 4-Vocal. Algar en motí. 5-Nota musi-
cal. Vocal. Cont. Forma cro., d. i ceasle -
nel de l'article definit masculí. 6-Ciència
que tracta de l'estructura dels animals i
de les plantes. Símbol químic del sofre. 7-
Déu egipci. En aquest moment. Violenta irri-

tació contra algú o alguna cosa. **ACRÍPALS.** - 1- Fer paret. 2-Nom de
lletra. Cadascuna de les elevacions produïdes en la superfície d'un lí-
quid. 3- Dona noble. Vocal. 4-Arseniat de zinc hidratat. 5-Nota musical
Símbol de l'oxigen. Retall grec. 6-Vocal. Símbol del titani (al revés).
És el femení de l'adjectiu possessiu non. 7- Acció i afecte de judicars
o jutjar. 8-Vall d'... .Seneç. 9-Present que es fa a algú. Consonant .
10- De bon aire.

F A G I T R E S A D L
A O P I C E F T G O K
R H O J N K K K U S
I N L I R E S T L L P
G A I M K S S T D C H
C E O A R F S T M A R
L X L L A A D U R M T
A A R V R A T R I A S
C J I A L L E A M R U
G U A P E R S E N A O
R L S T K X Z I O P X

Els noms de du plantes medi-
cinals.

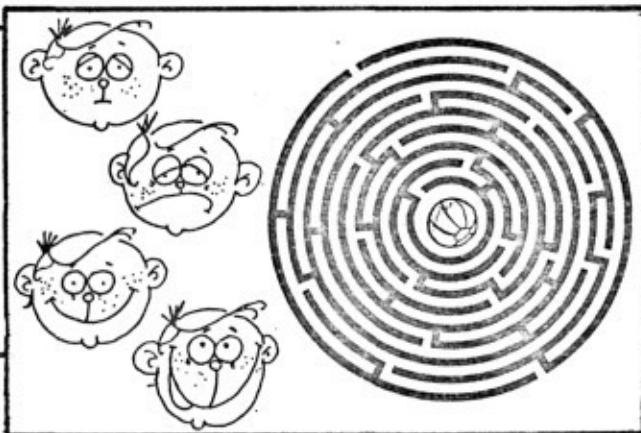
ENDEVINALLA

Què és allò
que va néixer verd
i el vestiren de blanc
per dur-lo a cremar.

FUGA DE VOCALS

.M.C. TR.ST. Q.. N.'S.RV..X,
S. .S P.RD, N. .S R.S

- Quin caní heuran
de recórrer a-
quets al.lots per
arribar a la pi-
lota?

SOLUCIONS

- ES TASC -
- M I C I T A S T I C Q U E N O S E V I X ; S I E S
- S E N S E N -
P E D A L E S A R
A N A D A R R E A
R A N A A D A S I
E A W S T I M A R
D G I C L O
A N A I S I V S
R A V A R A V A I R A

F A G I T R E S A
V P I T
R O N N
I L E S
G I M S
D T A M
L L A O U R N
A V A
V E R S E

darrera plana

FLOR DE CARD, bolletí-revista del Card, centre cultural de Sant Llorenç des Cardassar.

Adreça: Carrer de Sant Llorenç, 36

Maig de 1981. Número 58.

Dipòsit legal: 765-73

Director: Bartomeu Domenge i Amer.

Cap de Redacció: Josep Cortès i Servera

TAULA

Portada	El temps i l'espai	Bartomeu Matamalas
2	Salutació	Gabriel Frontera
3	Una xerradeta amb Guillem Pont	Aljub
5	Democràcia, sí!	Antoni Sansó
6	Espipellades	Josep Cortès
7	2on. Congrés Juvenil Escolar	Margalida Galmés
		Joan Caldentey
8	Contarella	Sa Paperera
9	Els quatre clotets	Guillem Pont
10	L'Escola	Associació de pares
12	Acords de l'Ajuntament (resum)	Josep Cortès
12	Crònica informal	Josep Cortès
14	Costums	Francesc Clapés
15	La bandera, l'escut	Ramon Rosselló
16	Premsa Forana	Pere Josep Llull
17	Es racó de sa padrina	Joan Rosselló
17	Poesia	Pere Orpí
18	Objectors	Grup de Mallorca
19	Si lleu...	M. Galmés
20	Darrera plana	
20	Això era i no era l'home	Josep Cortès (part)

COL.LABOREN, a la mecanografia Pere Josep Llull

a la confecció Elisabet Nicolau

A la tresoreria i difusió Guillem Quina

al manteniment, tots els subscriptors i lectors

NOTA Els articles apareguts en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus propis autors

la redacció

això era i no era l'home

